

Thượng Đế của Spinoza

(Nguyễn Bá Trạc dịch từ nguyên văn Anh ngữ, chép trong FB của Jillene Moore)

Mỗi khi bác học Einstein đến thuyết trình tại các đại học Hoa Kỳ, thì câu mà các sinh viên thường hỏi ông nhiều nhất là: “Ông có tin vào Thượng Đế hay không?” Và ông luôn luôn trả lời: “Tôi tin vào Thượng Đế của Spinoza”.

Baruch de Spinoza là một triết gia người Hoà Lan, được coi là một trong những nhà duy lý vĩ đại của triết học thế kỷ 17, cùng với Descartes.

Theo Spinoza, Thượng Đế nói: “Hãy ngừng cầu nguyện đi! Ta muốn các con tuôn ra ngoài thế giới mà tận hưởng cuộc sống của con. Ta muốn các con ca hát, vui hưởng tất cả những gì mà ta đã tạo ra cho các con.

“Đừng bước chân vào những ngôi đền tối tăm lạnh lẽo mà chính các con xây nên rồi bảo đấy là nhà của ta. Nhà của ta là ở trên núi, trong rừng, trên sông, hồ, bãi biển. Đấy mới là nơi ta sống và đấy là nơi mà ta bày tỏ lòng thương yêu của ta với các con.

“Đừng đổ thừa cho ta về cuộc sống khốn khổ của con; Ta chưa hề nói với con rằng con có bất cứ điều gì sai trái hoặc con là một kẻ tội lỗi, hoặc tình dục của con là một điều xấu xa. Tình dục là một món quà mà ta ban tặng các con và với tình dục thì con có thể biểu hiện tình yêu của mình, sự ngây ngất và niềm vui sướng của mình. Vì vậy, đừng trách ta về tất cả những gì mà người khác đã làm cho con tin là thật.

“Hãy ngừng đọc những cuốn thánh thư được cho là thiêng liêng, chúng chẳng liên quan gì đến ta. Nếu con không thể đọc ra ta dưới ánh sáng bình minh, trong phong cảnh vạn vật, trong cái nhìn của bạn hữu các con, trong cặp mắt đứa con trai của con — thì con sẽ chẳng tìm ra được ta trong một cuốn sách nào!

“Hãy ngừng hỏi ta, ‘Ngài sẽ nói cho con biết cách làm công việc của con như thế nào chứ?’ Đừng sợ hãi ta như thế nữa. Ta không phán xét con hay chỉ trích con, cũng không tức giận hay bận tâm gì. Ta là tình yêu thuần túy.

“Hãy ngưng cầu xin tha thứ, không có gì để tha thứ. Nếu ta tạo ra con, ta đã rót đầy cho con bằng những đam mê, giới hạn, hoạn lạc, cảm xúc, nhu cầu, sự mâu thuẫn và trên tất cả là ý chí tự do. Tại sao ta lại khiến trách con nếu con đáp ứng lại một điều gì mà ta đã đặt vào cho con? Làm thế nào mà ta lại có thể trừng phạt con vì cung cách của con, nếu ta là người đã tạo ra con? Liệu con nghĩ rằng ta có thể dựng ra một nơi để thiêu hủy tất cả những đứa con của ta, những đứa con đã cư xử sai bậy, trong suốt phần còn lại của cõi vĩnh cửu đời đời? Loại thần thánh nào sẽ làm cái điều như thế?

“Hãy tôn trọng những người mà con giao tiếp, đừng cho họ những gì mà con không muốn cho bản thân. Tất cả những gì ta yêu cầu là con phải chú ý đến cuộc sống của mình — sự tỉnh táo là kim chỉ đường cho các con.

“Con yêu thương của ta ơi, đời sống này không phải là một cuộc thử nghiệm, không phải là một bước trên đường đi, không phải là một cuộc diễn tập, không phải là khúc dạo đầu của thiên đường. Đời sống này là duy nhất ở đây và bây giờ — và đó là tất cả những gì mà con cần.

“Ta đã đặt cho con hoàn toàn tự do, không có giải thưởng mà cũng không có hình phạt, không có tội lỗi mà cũng không có đạo đức, không có ai mang một dấu ấn, không có ai lưu giữ một hồ sơ ghi chép nào.

Con hoàn toàn tự do để sáng tạo trong cuộc sống của mình. Chính con là người tạo ra thiên đường hay địa ngục.

“Hãy sống như thể không có gì ngoài cuộc đời này, như thể đây là cơ hội duy nhất để tận hưởng, để yêu thương, để tồn tại. Rồi con sẽ tận hưởng cơ hội mà ta đã cho con. Và nếu có một thế giới phía sau cuộc đời này, con hãy yên tâm rằng ta sẽ không hỏi con đã cư xử đúng hay sai, ta sẽ hỏi, ‘Con có thích nó hay không? Con có vui hay không? Con thích điều gì nhất? Con đã học được gì?’

“Đừng tin vào ta nữa; tin tưởng là giá định, là phỏng đoán, là tưởng tượng. Ta không muốn con tin vào ta, ta muốn con tin vào bản thân mình. Ta muốn con cảm thấy ta trong nội tâm khi con hôn người yêu của mình, khi con ôm đứa con gái nhỏ của mình, khi con vuốt ve con chó của mình, khi con đi tắm biển.

“Đừng ca ngợi ta nữa. Con nghĩ ta là loại Thượng đế khùng điên vị kỷ nào chứ? Ta chán ngấy với việc bị tung hô xưng tụng. Ta mệt mỏi vì được cảm ơn. Nếu con cảm thấy biết ơn? Hãy chứng tỏ điều đó bằng cách chăm sóc bản thân, chăm sóc sức khỏe của con, chăm sóc các mối quan hệ của con, chăm sóc thế giới. Hãy bày tỏ niềm hoan lạc của con! Đó là cách để ca ngợi ta.

“Đừng phức tạp hóa mọi thứ và lặp lại như một con vẹt về những gì mà con đã được dạy về ta. Tại sao con lại cần có nhiều phép màu hơn? Cần có nhiều giải thích đến như thế sao?

“Điều chắc chắn duy nhất là con đang ở đây, là con đang sống, là thế giới này có đầy những điều kỳ diệu.”

(Nguyễn Bá Trạc dịch từ nguyên văn Anh ngữ, chép trong FB của Jillene Moore)

When Einstein gave lectures at U.S. universities, the question students asked him most was: Do you believe in God? And he always answered: I believe in the God of Spinoza.

Baruch de Spinoza was a Dutch philosopher considered one of the great rationalists of 17th century philosophy, along with Descartes. According to Spinoza, God would say: "Stop praying. I want you to go out into the world and enjoy your life. I want you to sing, have fun and enjoy everything I've made for you.

"Stop going into those dark, cold temples that you built yourself and saying they are my house. My house is in the mountains, in the woods, rivers, lakes, beaches. That's where I live and there I express my love for you.

"Stop blaming me for your miserable life; I never told you there was anything wrong with you or that you were a sinner, or that your sexuality was a bad thing. Sex is a gift I have given you and with which you can express your love, your ecstasy, your joy. So don't blame me for everything that others made you believe.

"Stop reading alleged sacred scriptures that have nothing to do with me. If you can't read me in a sunrise, in a landscape, in the look of your friends, in your son's eyes—you will find me in no book!

"Stop asking me, 'Will you tell me how to do my job?' Stop being so scared of me. I do not judge you or criticize you, nor get angry or bothered. I am pure love.

"Stop asking for forgiveness, there's nothing to forgive. If I made you, I filled you with passions, limitations, pleasures, feelings, needs, inconsistencies, and best of all, free will. Why would I blame you if you respond to something I put in you? How could I punish you for being the way you are, if I'm the one who made you? Do you think I could create a place to burn all my children who behave badly for the rest of eternity? What kind of god would do that?

"Respect your peers, and don't give what you don't want for yourself. All I ask is that you pay attention in your life—alertness is your guide.

"My beloved, this life is not a test, not a step on the way, not a rehearsal, not a prelude to paradise. This life is the only thing here and now—and it is all you need. "I have set you absolutely free, no prizes or punishments, no sins or virtues, no one carries a marker, no one keeps a record.

You are absolutely free to create in your life. It's you who creates heaven or hell.

"Live as if there is nothing beyond this life, as if this is your only chance to enjoy, to love, to exist. Then you will have enjoyed the opportunity I gave you. And if there is an afterlife, rest assured that I won't ask if you behaved right or wrong, I'll ask, 'Did you like it? Did you have fun? What did you enjoy the most? What did you learn?'

“Stop believing in me; believing is assuming, guessing, imagining. I don't want you to believe in me, I want you to believe in you. I want you to feel me in you when you kiss your beloved, when you tuck in your little girl, when you caress your dog, when you bathe in the sea.

“Stop praising me. What kind of egomaniac God do you think I am? I'm bored with being praised. I'm tired of being thanked. Feeling grateful? Prove it by taking care of yourself, your health, your relationships, the world. Express your joy! That's the way to praise me.

“Stop complicating things and repeating as a parrot what you've been taught about me. Why do you need more miracles? So many explanations?

“The only thing for sure is that you are here, that you are alive, that this world is full of wonders.”